

EU kaipaa pikaista uudistumista

EU:n komission puheenjohtaja José Manuel Barroso kävi viime viikon torstaina Porissa kehumassa unionia eduskunnan suuren valiokunnan järjestämässä tilaisuudessa. Olin itsekin paikalla kuuntelemassa, kun EU:n ykköspomo puolusti johtamaansa yhteisöä.

Barrosen mielestä Euroopassa ei osata antaa tarpeeksi unionin saavutuksille. Hän kehui EU:n palveludirektiivin ja yhteisen energiapolitiikan etenevän, ja muistutti EU:n päässeen epäilyistä huolimatta sopuun myös lähivuosien budjetista. Nämä asiat ovat kieltämättä edenneet eteenpäin.

Perustuslakisopimuksen epäonnistumisenkin Barroso kehotti laittamaan oikeisiin mittasuhteisiin, sillä onhan Eurooppa aiemmin selvinnyt mm. Itä-Euroopan kommunismikaudesta ja Balkanin kriisistä. EU:n nykyinen suuri kokokaan ei johtajaa kovin paljon huolettanut.

Barroso kertoi uskovansa, että kansalaiset hyväksyvät unionin paremmin, kunhan vain avoimuutta lisätään ja turhaa lainsäädäntöä vähennetään. Tästä asiasta on vaikea olla eri mieltä hänen kanssaan, sillä juuri EU:n hallinnon avoimuuden puute ja tolkuton direktiivitehtailu ärsyttävät jäsenmaiden kansalaisia suuresti.

Mielipidekyselyissä on käynyt selvästi ilmi, että niin Suomessa kuin useissa muissakin jäsenmaissa kansalaisten enemmistö vastustaa EU:n perustuslakia. Suomessa vastustus on suurinta luonnollisesti maaseudulla. Maanviljelijöistä peräti kaksi kolmasosaa on uutta perustuslakia vastaan.

Syinä vastustukselle mainitaan usein puutteellinen tuntemus lakien sisällöstä ja yleinen EU-vastaisuus. EU:ta pidetään myös byrokraattisena ja eriarvoisesti jäsenmaita kohtelevana. Monien mielestä jäsenyys maksaa Suomelle aivan liikaa, eikä unionin laajentumistakaan katsota hyvällä. Ei täällä Pohjanmaallakaan ole vielä kukaan tullut sanomaan, että Turkki on saatava pian EU:n jäseneksi.

Sen sijaan unionista saadut hyödyt jäävät ihmisten mielessä varsin epämääräisiksi. EU-parlamenttikin on kovin etäinen ja tuntematon, eivätkä sen poliittiset toimet juuri kiinnosta suurta yleisöä.

Kansalaisten lisäksi myös suurten yritysten johtajat ovat alkaneet pikku hiljaa tympääntyä. Jorma Ollila sanoi suoraan Jyväskylään kokoontuneille EU:n kilpailukykyministerien kokoukselle, että teollisuus on kyllästynyt korkealentoiseen retoriikkaan ja odottaa unionilta tekoja puheiden asemesta.

Onkohan EU:n korkealla tasolla jo oikeasti ymmärretty, että unionia ei voi kehittää ilman kansalaisten tukea ja yhteistyötä. Kansalaisten kuuleminen, avoimuus, demokratisointi ja tehokkuus ovat olleet hyvinä tavoitteina myös perustuslaillisessa sopimuksessa, mutta kansalaisten luottamusta ei osteta pelkillä puheilla.

Jos EU:ssa ei saada aikaan muuta kuin järjettömiä direktiivejä kurkkujen käyrydestä tai mansikoiden koosta, on selvä, että ihmiset viittaavat kintaalla koko puuhalle. Monet tunsivat myös hintojen nousseen euron myötä. Tämänkin kasvottomat byrokraatit tyrmäsivät kansantalouden suurtilastoihin vetoamalla. Ei ole siis ihme, jos kansalainen alkaa tuntea voimattomuutta ja harmia tällaisen mahtikoneiston edessä.

Olisi aika suuri vahinko koko Euroopalle, jos unionin kehittäminen jämähtää paikoilleen ylimielisen politikoinnin, kalliin ja turhan byrokratian sekä kansalaisten innostuksen puutteen takia. Eurooppa on hämmästyttävä maanosa, joka on vuosisatojen aikana nähnyt paljon hyvää, mutta myös lukuisia sotia, kansanmurhia ja muita kauheuksia.

Alkuperäinen idea EU:sta on demokraattisten, itsenäisten valtioiden hallitsema yhteisö, jossa valtiot elävät rauhanomaisesti keskenään. Tämä on toivottavasti se tie, jolla eurooppalaiset tulevaisuudessa pysyvät. Siksi EU vaatii jatkuvaa kehittämistä ja pikaisia uudistuksia.